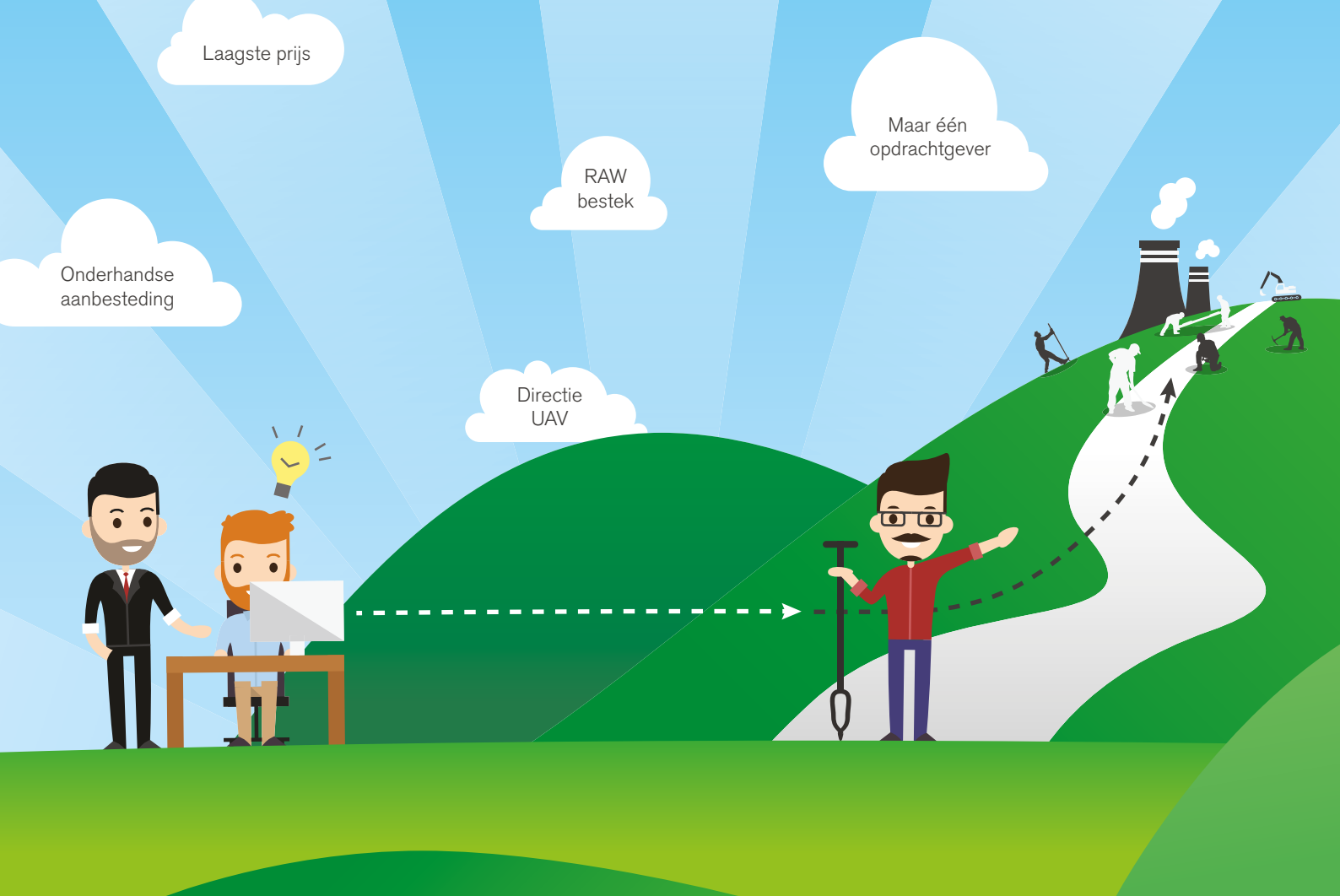

De keuze is aan de opdrachtgever: groene velden, rimboe of Bahama's?

Samenwerken in de rimboe rond aanleg en onderhoud

'We gaan het allemaal anders doen.' Er is geen gemeente waar de afgelopen jaren niet is gesproken over bezuinigingen, intergemeentelijke samenwerking of kerntaken. Met als resultaat dat ook op het gebied van aanleg en onderhoud van sportaccommodaties veel veranderde. Overzichtelijke speelvelden dreigen hier en daar te veranderen in een onoverzichtelijke rimboe. Tijd om orde in de dreigende of al ontstane chaos te scheppen.

Auteur: Seth van der Wielen

GROENE VELDEN: HEERLIJK VERTROUWD

Zo nu en dan komen wij van KYBYS op plaatsen waar het sportieve landschap nog op de oude, vertrouwde manier is ingericht. Volgens net zo oude en vertrouwde waarden. De gemeente weet precies wat ze wil en heeft de kennis in huis, de vereniging accepteert die wil en de aannemer gaat met een helder bestek in de hand aan de slag. Die aannemer kreeg het werk na het winnen van een gangbare aanbestedingsprocedure. Het contract is opgesteld rond uniforme administratieve voorwaarden (UAV) en gemeente en aannemer zijn daar zo vertrouwd mee dat iedereen weet wat zijn rol is. Heerlijk overzichtelijk allemaal.

Het sportieve landschap verandert. De transformatie van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij heeft gevolgen voor gemeenten, gebruikers en alle andere betrokkenen. Maar die gevolgen zijn niet overal hetzelfde. De verschillen tussen gemeenten zijn groter dan ooit. En dat geldt ook voor verenigingen: terwijl de ene welhaast professioneel wordt bestuurd, gaat het er elders amateuristischer of met beduidend geringere bevoegdheid aan toe. Ook met betrekking tot actieve vrijwilligers en het geld dat in kas zit zijn de verschillen fors.

Samenwerkingsverbanden volgens 'Groene velden' (zie kader) worden zo langzamerhand een zeldzaamheid. Het is meestal de gemeente die besluit dat het allemaal anders moet. Soms omdat het zo lekker modern is, maar vaak omdat de gemeente niet anders kan. Vanwege bezuinigingen moest het personeelsbestand bijvoorbeeld worden ingekrompen, en ineens zijn ze weg, de vakinhoudelijke specialisten 'van kantoor' of 'op de trekker'. Of anderen maar wat van dat werk willen overnemen. En dus verandert ook de rol van verenigingen en van marktpartijen, zoals aannemers en externe adviseurs.

DE RIMBOE: BOEIEND EN COMPLEX

Een goed begin is het halve werk. Maar helaas is juist dat begin vaak het probleem. We zien het in de praktijk gebeuren. Een gemeente besluit de boel in grote mate over te laten aan de aannemer, om vervolgens tot in detail elk boutje, schroefje en moertje te omschrijven in nota bene een geïntegreerd contract (UAV-gc). Onduidelijkheid vanaf de start gegarandeerd. Kan het erger? Jawel. Plannen van aanpak moeten aansluiten op een wirwar van objectieve en subjectieve gunningscriteria, die telkens weer op andere wijze worden gewogen en gewaardeerd. Opdrachtgever zorgt voor onduidelijkheid: 'Aannemer, succes.'

Andersom zijn er aannemers die wachten op inspanningen van de gemeente die ze volgens de nieuwe werkwijze toch écht zelf zouden moeten verrichten. Ook zijn er aannemers die na gunning direct starten met het werk. Verificatie? Validatie? Verwachtingen, rolverdeling, verantwoordelijkheden: van plaats tot plaats en van project tot project zijn ze anders.

Over de verenigingen hebben we het nog amper gehad. Voor hen is tegenwoordig een belangrijke rol weggelegd. Ze kunnen niet langer achteroverleunen, maar moeten aan de slag. Niet alleen met nieuwe taken en verantwoordelijkheden, maar – mede daardoor – ook met nieuwe samenwerkingsvormen, onder meer met andere sportverenigingen. En ze hebben financiële resultaatverplichtingen, niet te vergeten.

En nu maar hopen dat al die marktpartijen moeiteloos kunnen inspelen op de veranderde opstelling van de gemeente en op de nieuwe werkwijzen die horen bij *best value*, E&C, DBFM of bouwteam. Het begin van het project is dus spannend, want cruciaal. Doelen en rollen moeten helder worden

vastgesteld. Dit is het moment waarop men kan voorkomen dat het project een rimboe wordt, waarin de betrokkenen de weg kwijtraken of met kapmessen verschillende paden hakken. Naast de aannemer heeft ook de externe adviseur er de handen aan vol. Hij of zij was al bekend met alles wat

BAHAMA'S: NA DE VAKANTIE IS HET KLAAR

De nieuwe vormen van samenwerking zijn doorgaans echt wel goed. Zo lang er maar duidelijkheid is; dan leiden ze niet tot een rimboe. Wilt u 100 procent duidelijkheid? Kies dan voor de 'Bahama'-organisatievorm: de opdrachtgever belooft geen enkele bemoeienis te hebben met het project, alsof hij op vakantie gaat naar de Bahama's en bij terugkomst vaststelt dat het werk klaar is. Die opdrachtgever dient slechts over een mobiele telefoon te beschikken om in onvoorziene omstandigheden vanaf het zonnige strand overleg te kunnen voeren. Want de bereidheid tot overleg en samenwerking blijft naar mijn mening onverminderd nodig. Maar het kan; het is mogelijk dat de opdrachtgever zich grotendeels afzijdig houdt. Na de vakantie hoeft slechts de sleutel van het sportpark in ontvangst te worden genomen en mag de wethouder het applaus in ontvangst nemen.

te maken heeft met cultuurtechniek. Maar nu gaat het ineens over strategie, omgevingsmanagement, transparantie, communicatie en draagvlak.

Als alle betrokkenen het spel snappen, ontstaat

er geen rimboe. Uiteenlopende doelen worden verwezenlijkt, samen werken wordt samenwerken. Maar daarvoor is een duidelijk pad nodig. Niet door de rimboe, maar – om in de beeldspraak te blijven – door een strak aangelegd gecultiveerd landschap. De opdrachtgever bepaalt de rolverdeling, stelt doelen vast en de kenmerken van het project. Die kenmerken hebben betrekking op risico's, complexiteit en raakvlakken met de omgeving. Als vanzelf komen dan vragen over de manier waarop het project 'op de markt' wordt gebracht: de wijze van aanbesteden, de gewenste contract- en organisatievorm en gunningscriteria. Wat de gemeente ook besluit, er mag geen sprake zijn van onredelijkheid of struisvogelpolitiek, struisvogelpolitiek van een gemeente die de kop in het zand steekt en vindt dat alles maar de verantwoordelijkheid is van de aannemer. Ook mag het niet zo zijn dat de gemeente een werk gunt op basis van de laagste prijs en vervolgens geen genoeg neemt met de kwaliteit die bij die prijs hoort.

Groene velden, rimboe of Bahama's: de opdrachtgever mag het zeggen. En wie weet bedenkt die opdrachtgever samen met anderen nog wel een andere vorm. Dat is goed mogelijk, want de wensen en situaties in sportief Nederland lopen sterk

uiteen. De vragen die de markt stelt, zijn verre van eenduidig. Het sportieve landschap heeft plaatsgemaakt voor groene velden, rimboes en zandstranden. U zou er bijna van in de war raken. Bijna, want u weet dat die veranderingen ook kansen bieden en dat u keuzes kunt maken.

Seth van der Wielen is directeur en eigenaar van KYBYS

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5514